

TALE

16. november 2017

Talepapir til samråd i BEU den 16. november 2017 om indsatsen i byggeriet og Arbejdstilsynets ressourcer

J.nr. 2017 - 6274

CAL
JDLM

Det talte ord gælder.

Samrådsspørgsmål P, Q, R og S er stillet efter ønske fra Karsten Hønge (SF), Christian Juhl (EL)

Spørgsmålenes ordlyd:

- P. Hvordan planlægger ministeren, at det nye initiativ om, at Arbejdstilsynet skal komme på uanmeldt tilsyn m.v. i byggebranchen fra november 2017 til april 2018 skal føres ud i livet uden yderligere ressourcer til Arbejdstilsynet?
- Q. Hvordan mener ministeren, at farligt og nedslidende arbejdsmiljø hænger sammen med planerne om at hæve folkepensionsalderen i forhold til, at fx bygningsarbejdere vil skulle kunne arbejde, til de er 74 år, når de dagligt oplever et dårligt arbejdsmiljø?
- R. Mener ministeren, at det er forsvarligt at reducere Arbejdstilsynets bevilling, som der lægges op til i finanslovsforslaget for 2018, når Arbejdstilsynet stadig kan give 116 reaktioner og ser flere grove overtrædelser på én landsdækkende aktion, jf. Arbejdstilsynets pressemeddelelse 14. september 2017
<https://arbejdstilsynet.dk/da/nyheder/nyheder/2017/09/ba-aktion-sep?>
- S. Hvilket signal mener ministeren, at man sender til unge, hvoraf man ønsker flere skal tage en erhvervsuddannelse, når arbejdsmiljøet i bygge- anlægsbranchen har massive problemer, og man samtidig vil reducere Arbejdstilsynets bevilling?

Besvarelse

[Indledning]

- Tak for invitationen til endnu et samråd, hvor vi får mulighed for at drøfte arbejdsmiljøet i Danmark.

- Det har vi jo heldigvis haft lejlighed til flere gange i løbet af efteråret, og det sætter jeg som minister faktisk stor pris på.
- For mig er det en god mulighed for at høre, hvordan udvalget ser på tingene – om I for eksempel synes, arbejdsmiljøindsatsen kan tilrettelægges bedre.
- Og jeg er ofte også klar til at gøre mere end at lytte.
- Efter samrådet om byggeriet i maj tog jeg jo netop jeres forslag om at gentænke det risikobaserede tilsyn i byggeriet med i den indsats i byggeriet, som vi skal drøfte i dag.

[Indsatsen i byggeriet]

- Dermed ikke sagt, at vi nu skal lukke ned for diskussionen. Slet ikke. Vi skal blive ved med at have fokus på arbejdsmiljøet i byggeriet.
- For der er – som bekendt – massive udfordringer.
- Alt for mange ansatte kommer alvorligt til skade. Nogle mister endda livet.
- Hvert år bliver der anmeldt ca. 5.000 arbejdsulykker i byggebranchen. I forhold til antallet af

beskæftigede betyder det, at der sker næsten dobbelt så mange arbejdsulykker i byggeriet, som der sker på arbejdsmarkedet generelt.

- Med andre ord: Ansatte i byggeriet løber i dag en urimelig høj helbredsrisiko, når de går på arbejde – og det er helt uacceptabelt.
- Det er også derfor, at jeg har besluttet at igangsætte en ny tilsynsmetode i byggeriet, som skal nedbringe ulykker og nedslidning.
- Det har jeg gjort sammen med arbejdsmiljøforligskredsen. Og med opbakning fra Dansk Byggeri og BAT-Kartellet.
- Indsatsen betyder, at Arbejdstilsynet fra 1. november er rykket uanmeldt ud til landets byggepladser, og at Arbejdstilsynet tjekker hele byggepladsen.
- Tidligere har Arbejdstilsynet kun fokuseret på den ene virksomhed, der var udtaget til tilsyn, og det har der været behov for at lave om på.
- Og jeg har selv talt med en tilsynschef i Tilsynscenter Nord, som har fortalt mig, at de tilsynsførende synes, at den nye tilsynsform giver fagligt rigtig god mening og er meget tilfredse med tiltaget.

- Men kontrol kan ikke stå alene. Hvis vi for alvor skal vende udviklingen, er det også afgørende, at der er øget fokus på at styrke samarbejdet om forebyggelse.
- Derfor vil det være sådan, at Arbejdstilsynet skal afholde dialogmøder med virksomhederne, hvis der konstateres alvorlige arbejdsmiljøproblemer.
- Og hver eneste gang, det er relevant, skal Arbejdstilsynet følge op over for byggeledelsen eller bygherren.
- I første omgang er den nye tilsynsmetode et forsøg, som vil køre frem til april 2018.
- Jeg vil løbende følge indsatsen sammen med arbejdsmiljøforligskredsen.

[Arbejdstilsynets ressourcer]

- Vi bruger allerede i dag mange ressourcer på at føre tilsyn i byggeriet. Desværre uden at nedbringe antallet af ulykker i branchen.
- Mens antallet af alvorlige arbejdsulykker generelt er faldende, er det ikke lykkedes at knække kurven i byggeriet.
- Jeg er derfor ikke i tvivl: Det er tid til at tage skeen i den anden hånd.

- Et sikkert og sundt arbejdsmiljø handler nemlig ikke kun om, hvor mange penge vi bruger. Det handler også om at tilrettelægge indsatsen rigtigt.
- Med den nye tilsynsmetode ser vi, om vi ikke kan gøre det på en klogere måde – det koster ikke noget at bruge Arbejdstilsynets ressourcer bedre.
- De allerførste indikationer, jeg har fået fra Arbejdstilsynet peger heldigvis på, at pilotforsøget er kommet godt fra start, og at tilsynet netop kommer hele vejen rundt på byggepladsen.
- Midlerne til indsatsen kommer fra den nuværende bevilling - primært ved en omlæggelse af de risikobaserede tilsyn. Det betyder, at de risikobaserede tilsyn, der er i byggeriet i dag, omlægges til den nye tilsynsform i forsøgsperioden.

[Om Arbejdstilsynets bevilling med FFL18]

- Og så er der spørgsmålet om Arbejdstilsynets bevillinger generelt og regeringens finanslovsforslag. Det har vi jo allerede drøftet flere gange og også på et tidligere samråd.
- Men jeg vil gerne gentage det, som jeg tidligere har sagt:

- Regeringen er selvfølgelig fortsat optaget af at sikre ordnede forhold på det danske arbejdsmarked.
- Vi ønsker at fastholde en stram kurs over for de virksomheder, der bryder reglerne.
- Derfor står det også tydeligt i finanslovsforslaget, at regeringen vil søge opbakning til, at en del af forhandlingsreserven anvendes til højt prioriterede områder, som indsatsen for ordnede forhold på arbejdsmarkedet.
- Vi har altså allerede gjort det meget klart, at vi er parate til at drøfte social dumping-indsatsen under finanslovforhandlingerne.
- Derfor bliver det også en smule kunstigt, at jeg nu skal sidde og tage stilling til, om der er et forsvarligt bevillingsniveau for Arbejdstilsynet i regeringens finanslovsforslag.
- Jeg står ved regeringens finanslovaftale for 2017, som vi indgik sidste år, hvor jeg var erhvervsminister. Det er den, der ligger til grund for bevillingen til Arbejdstilsynet på finanslovsforslaget.

- Og så er jeg glad for, at vi har valgt at lægge op til yderligere prioriteringer af området med den kommende finanslovaftale for 2018.

[*Nedslidning i byggeriet og initiativer*]

- Der bliver i dag også spurgt ind til nedslidning i byggeriet, og det faktum, at vi alle er nødt til at blive længere på arbejdsmarkedet.
- Jeg forstår godt bekymringen. Branchen er nemlig ikke alene ramt af mange arbejdsulykker – nedslidning er også et alvorligt problem.
- Tal [Arbejds miljø og Helbred-undersøgelsen fra NFA] viser, at ansatte i bygge- og anlægsbrancherne er betydelig mere fysisk overbelastede end gennemsnittet af danske lønmodtagere.
- Omfanget af ulykker og nedslidning vidner om, at det er et område, der har brug for øget opmærksomhed. Det er jo også derfor, at vi har igangsat indsatsen i byggeriet.
- Men det er ikke kun i byggeriet, at der er udfordringer. Vi så i foråret [Arbejds miljø og Helbred-undersøgelsen fra NFA], at det generelt går den forkerte vej med danskernes arbejdsmiljø.
- Her vil jeg fremhæve tre store indsatser for regeringen, hvor vi arbejder for at styrke arbejdsmiljøet.

jøindsatsen og samtidig sikre, at der er en målrettet seniorpolitik.

- For det første har regeringen nedsat et ekspertudvalg, som skal udrede arbejdsmiljøindsatsen og komme med anbefalinger til en ny og forbedret indsats.
- Der er tale om en stor opgave – men også en bunden opgave. For vi **skal** have bragt det danske arbejdsmiljø på rette spor.
- Vi skal have vendt den negative udvikling og sikre, at det er trygt og sikkert at gå på arbejde, uanset hvilken branche man er i.
- Det er her afgørende, at vi forebygger nedslidning, så flere er i stand til at blive på arbejdsmarkedet gennem hele den erhvervsaktive alder.
- Jeg ser frem til at drøfte ekspertudvalgets anbefalinger med forligskredsen, når de er klar i 2018.
- For det andet vil regeringen og Dansk Folkeparti også nedsætte en tænketank for et længere og godt seniorarbejdsliv.
- Tænketanken skal blandt andet pege på tiltag, der kan medvirke til, at seniorer i højere grad

end i dag fastholdes på arbejdsmarkedet, og som kan styrke beskæftigelsesindsatsen for ledige seniorer.

- Formålet med tænketanken er både at forøge kvaliteten i seniorarbejdslivet og understøtte en fortsat stigning i beskæftigelsen.
- For det tredje vil jeg gerne fremhæve, at det er regeringens ambition, at danskernes kompetencer skal løftes, og at det skal være langt nemmere at tillegne sig kompetencer gennem hele livet.
- En ambition vi deler med arbejdsmarkedets parter: Regeringen har netop indgået en trepartsaftale om styrket og mere fleksibel voksen-, efter- og videreuddannelse, der sætter fokus på det.
- Af de mest centrale elementer kan nævnes omstillingsfonden, som skal give faglærte og ufaglærte bedre mulighed for efteruddannelse og udvikling, samt sporskifte i takt med forandringerne på arbejdsmarkedet.
- Og det ser jeg også som et væsentligt bidrag til indsatsen mod nedslidning. For det kan da godt være, at der er job og brancher, som man ikke kan eller skal være i et helt arbejdsliv.

- Og i den situation skal man kunne få efteruddannelse, så man kan få job i andre brancher.
- De tre nævnte elementer skal tilsammen bidrage til at styrke danskernes arbejdsliv.
- Og med de mange tiltag mener jeg også, at vi sender et klart signal til de unge om, at vi har fokus på, at det selvfølgelig skal være sikkert at gå på arbejde – også i byggeriet.

[Arbejdsgivers ansvar]

- Men jeg vil også gerne understrege, at vi i regeringen ikke er de eneste, der har et ansvar for arbejdsmiljøet i Danmark.
- De bedste arbejdsmiljøresultater sikres først og fremmest ude på virksomheden i samarbejde mellem ledelse og medarbejdere.
- Mange gør hver dag en kæmpe indsats for at sikre et godt arbejdsmiljø. Også i byggeriet.
- Og vi ser jo eksempler på arbejdsgivere, der fx indfører nye metoder og arbejdsredskaber.
- Det kan fx være mureren, der bruger letvægtsstilladser, så han undgår mange tunge løft fra de gamle tunge stilladser. Eller tømreren, der bruger en såkaldt vinduesløfter til at installere nye

vinduer. På den måde kan vi undgå nogle af de arbejdsstillinger, der typisk giver både smerter og nedslidning.

- Opgaven er netop at få flere med på den vogn – for så kan det godt lade sig gøre. Vi kan godt opnå et godt arbejdsmiljø og forebygge nedslidning – også i byggeriet.
- Det står i hvert fald højt på min dagsorden. Og derfor er jeg også glad for, at vi kan drøfte det i dag.
- Tak for ordet.